

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Ursula-Lisp te LIER

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	9647
Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Ursula-Lisp
Directeur	Frank NAUWELAERS
Adres	Frankenweg 6 - 2500 LIER
Telefoon	03-480.26.91
Fax	03-488.19.87
E-mail	directie@sintursulalisp.be
Website	http://www.sintursulalisp.be
Bestuur van de instelling	VZW Sint-Ursula Basisschool
Adres	Frankenweg 6 - 2500 LIER
Scholengemeenschap	De 3 Neten
Adres	Mechelsestraat 25 - 2500 LIER
CLB	Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied
Adres	Sint-Benedictusstraat 14_B - 2640 MORTSEL
Dagen van het doorlichtingsbezoek	15-09-2014, 16-09-2014, 18-09-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	18-09-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	03-10-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Johan KETS
Teamleden	Katrien DE ROO

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Leerbegeleiding	16
4.2 Rapporteringspraktijk.....	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 'Sint-Ursula Lisp' ligt aan de noordrand van Lier en maakt deel uit van de scholengemeenschap 'De 3 Neten'. De kinderen komen vooral uit de onmiddellijke omgeving. Het aantal anderstalige leerlingen steeg in de voorbije jaren. De school profileert zich als een zorgzame school, die tegelijk 'de lat hoog genoeg wil leggen'.

Op basis van het vooronderzoek op 8 september 2014 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningen van de kleuterafdeling om voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze of de eindtermen voor wiskunde en wereldoriëntatie nagestreefd en bereikt worden. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de rapporteringspraktijk. Ze onderzocht aspecten van het algemeen beleid en een selectie van overige erkenningsvoorwaarden. Ten slotte ging ze ook na in welke mate de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

In de **kleuterafdeling** streven de leerkrachten de ontwikkelingsdoelen voor **wiskundige initiatie** in voldoende mate na via een thematisch aanbod. Ook **wereldoriëntatie** zit geïntegreerd in de thema's, maar hierbij gaat het team nog te weinig uit van de verwachtingen van het betrokken leerplan. Er zijn al enkele aanzetten, zoals bij de uitwerking van de bouwhoek. Maar de meeste teamleden staan nog aan het begin van een proces om hun aanbod te verrijken vanuit de visie en de doelen van het leerplan. Voor wiskundige initiatie zijn al meer stappen gezet en hebben leerkrachten een beter zicht op hun kernopdracht. Rijke materialen en zinvolle activiteiten bieden heel wat kansen tot het verkennen van getallen en ruimtebegrippen en tot meten. Afspraken voor een geleidelijke opbouw van rekenbegrippen en streefwoordenschat zijn aan een opfrissing toe, zeker in het licht van de wijzigende instroom van kleuters.

In de **lagere afdeling** hebben de leerkrachten een helder beeld van de essentiële doelen voor **wiskunde** die ze met hun klasgroep moeten bereiken. Daardoor gaan ze op een verantwoorde manier om met de voorstellen van het onderwijsleerpakket en sturen die zo nodig bij. Leergesprekken, toetsen en het leerlingvolgsysteem geven hen een beeld van de vorderingen. Zij zijn alert voor mogelijke leerproblemen en bieden extra ondersteuning aan sommige leerlingen of sturen hun aanpak bij.

Ook bij **wereldoriëntatie** houdt het team rekening met de leerplandoelen, maar hier vormt het aanbod van een vrij recent onderwijsleerpakket toch meer de rode draad. In een aantal gevallen leidt dit al te snel tot het invullen van werkblaadjes, waarbij het actief en onderzoekend verkennen van de eigen leefwereld wat in de verdrukking komt. Dit geldt ook voor het gebruik van de actualiteit en de eigen schoolomgeving. Verkeerseducatie krijgt, net als in de kleuterafdeling, heel wat aandacht.

Het onderzoek van de kwaliteitsbewaking richtte zich op twee didactische processen, die het nastreven en bereiken van onderwijsdoelen ondersteunen. In het kader van **leerbegeleiding** creëerde het schoolteam een duidelijke zorgstructuur, waarbij zowel trager vorderende als beter begaafde kinderen passende ontwikkelingskansen krijgen. De zorgcoördinator zorgt voor nieuwe impulsen en voor ondersteuning, maar ook alle leerkrachten zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid. Afspraken voor een efficiënte samenwerking tussen zorg- en klasleerkracht en een transparant handelingsplan kunnen dit - al goed lopend - proces nog optimaliseren.

De vernieuwing van de **rapporteringspraktijk** binnen deze school draagt heel wat kenmerken van een stevige kwaliteitsbewaking. Het team dacht na over zijn visie op dit vlak en verruimde ze vanuit de eisen voor een goede evaluatie. De school schakelt ondersteunende maatregelen in, zoals overleg, een werkgroep, expertise ... Ze volgt het proces op via tussentijdse evaluaties en bijstellingen. De - overigens waardevolle - observaties van vaardigheden in het rapport en de normering zijn nog aan reflectie toe.

De directeur en de beleidsondersteuner dragen het **algemeen beleid** van de school. Dit richt zich, naast schoolorganisatie, ook op pedagogisch-didactische prioriteiten. Er is een aanzet tot gedeelde verantwoordelijkheid via de werkgroepen; de werking met het 'beleidsteam' zou dit nog kunnen versterken. Het wekelijks overleg binnen de kleuterafdeling schept kansen tot leren van elkaar, maar tussen anderen ligt een vlotte informatiedoorstroming minder voor de hand. De school hanteert externe toetsen om de onderwijskwaliteit op te volgen en bij te sturen.

Het onderzoek naar de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school voldoende belang hecht aan het systematisch opsporen en beheersen van risico's op dit vlak.

Het onderzoek naar aspecten van de regelgeving toont aan dat de school de **overige erkenningsvoorwaarden** naleeft.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig **advies** voor het erkenningsonderzoek in de lagere afdeling. In de kleuterafdeling is dit advies 'beperkt gunstig', omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie. De leerkrachten van de kleuterafdeling moeten efficiënter gebruik maken van het leerplan om de ontwikkelingsdoelen voor dit leergebied na te streven. Voor 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en voor de overige erkenningsvoorwaarden, is het advies gunstig. De inspectie waardeert de inzet van de teamleden en is ervan overtuigd dat zij de geformuleerde aandachtspunten met succes kunnen bijsturen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Het evenwichtig aanbod en de beschikbare ontwikkelingsmaterialen geven kleuters de nodige kansen bij hun ontwikkeling op dit vlak.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate na. De planning en de uitvoering van het aanbod en de opvolging van kleuters zijn nog te weinig afgestemd op de verwachtingen van het leerplan.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

In de kleuterafdeling baseren de leerkrachten zich grotendeels op een planningsinstrument van de eigen koepel om hun aanbod vorm te geven. In de voorbije jaren investeerden ze heel wat tijd om dit document grondig te leren kennen.

Ondanks een opmerking in het vorige doorlichtingsverslag, is de noodzakelijke koppeling met de daarbij horende leerplannen nog beperkt. Voor wiskundige initiatie overlegde het team enkele jaren geleden over de concrete invulling van elk leerplandoel. De meeste teamleden hebben een goed zicht op hun opdracht voor dit leergebied. Voor wereldoriëntatie is het leerplan te weinig richtinggevend. Verschillende teamleden beschikken enkel over een kopie van de doelenlijst of het verouderd leerplan. Ze missen belangrijke inzichten over de visie en de aanpak bij dit leergebied.

In een jaarplanning spreiden de leerkrachten hun thema's over het schooljaar. Daarin verwijzen ze vaak ook naar bronnenboeken, waaruit ze inspiratie halen. Activiteiten rond verkeersopvoeding krijgen hierbij bijzondere aandacht. Per thema brainstormen de leerkrachten over een mogelijke invulling van de ontwikkelingsdomeinen, die dan verder structuur krijgt in een weekplan. Telkens krijgt een van die domeinen dominante aandacht.

De dagplanning koppelt gekozen activiteiten aan aspecten in de ontwikkeling van kleuters. Recent zoeken leerkrachten bij sommige activiteiten ook een leerplandoel, soms met behulp van een digitale 'zoeker'. Dit doen ze - op een uitzondering na - nog veeleer om zich te verantwoorden, dan om het aanbod te verrijken. Bij dit beginnend (en zoekend) verkennen van het leerplan wereldoriëntatie, reflecteren teamleden nog te weinig over evenwicht en volledigheid bij de keuze van de doelen. In enkele klassen is de planning voor het aanbod in de namiddag uiterst beperkt. Een te enge interpretatie van 'zelfstandig

spelen' zorgt wellicht voor gemiste kansen op het vlak van een 'rijk aanbod' en een 'rijke begeleiding'.

In hoeken- en activiteitenfiches verwijzen leerkrachten naar de beoogde ontwikkelingsaspecten, gebruikte materialen en afspraken die ze met kleuters maken. Ook hier ontbreekt een verdieping vanuit leerplandoelen. De bouwhoek is hierop een positieve uitzondering. Samen met een pedagogisch begeleider, reflecteerde het team over een rijke invulling ervan, gekoppeld aan de verwachtingen in de leerplannen.

Het team maakte afspraken voor een verticale samenhang bij de aspecten in de ontwikkeling van kleuters die in de verschillende leeftijdsgroepen extra kansen krijgen. Beschikbare afspraken over de opbouw van streefwoordenschat en rekenbegrippen zijn nog weinig richtinggevend. Dit is enigszins merkwaardig, omdat de school toch een groot aantal anderstalige kleuters telt. Om de aansluiting op de lagere afdeling te verbeteren, stemmen leerkrachten onder meer de voorstelling van hoeveelheden en het gebruik van kalenders op elkaar af.

Om de werkelijkheidsgerichtheid van het aanbod te verhogen, zoeken leerkrachten naar thema's die aansluiten bij de leefwereld van de kinderen of brengen ze levensechte materialen in de klas. Sommige thema's mogen oudere kleuters zelf vulling geven. Uitstappen of externen uitnodigen in de klas, zijn werkvormen die in sommige klassen minder voor de hand liggen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Leerkrachten verrijken het aanbod in de hoeken vanuit het lopende thema. Vaak kiezen ze hiervoor materialen uit de leefwereld van de kleuters of uit de schoolomgeving. Deze hoeken zijn veelal goed gestructureerd en bevatten aanduidingen over het aanbod.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De teamleden besteden heel wat aandacht aan ontwikkelingsmaterialen die bijdragen tot wiskundige initiatie. In de hoeken bieden speelleermaterialen uitdagende opdrachten rond getallen en hoeveelheden. Maar ook de domeinen meten en ruimte krijgen behoorlijk wat kansen. Het team ontwierp waardevolle rekenkoffers met een waaier aan interessante ontwikkelingsmaterialen. In verschillende klassen is een winkeltje beschikbaar. De oudste kleuters krijgen daarbij gedifferentieerd kansen om te tellen, te sorteren, om boodschappenlijstjes te lezen, prijskaarten te maken en te betalen.

Het team maakte afspraken over de opbouw van kalenders doorheen de kleuterafdeling. In enkele klassen zijn deze op dit moment nog niet allemaal aanwezig en op elkaar afgestemd. Het puzzelaanbod is in verschillende klassen gradueel opgebouwd. Oudere kleuters kunnen zelf hun vorderingen bijhouden. Alle leerkrachten voorzien stappenplannen om kleuters te leren gestructureerd denken bij het aanpakken van 'problemen'. In de hoogste kleuterklas leren kleuters hun werkhouding verbeteren via een zelfinstructiemethode, die in de lagere afdeling een vervolg krijgt.

Infrastructuur

Ondanks de verouderde infrastructuur in sommige lokalen, slagen leerkrachten er toch in om hun klas aantrekkelijk en goed gestructureerd in te richten. De materialen liggen vaak in voor kleuters goed bereikbare kasten, wat kansen biedt tot zelfstandigheid en zelfsturing.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De meeste leerkrachten noteren losse observaties of vullen klasscreenings in rond specifieke deelvaardigheden. Het is nog geen vaste gewoonte om observaties te richten op de doelen die bij de (dag-)planning gekozen werden, noch om hierbij te vertrekken van de (soms gekozen) leerplandoelen. Het kleutervolgsysteem zorgt voor een breder en evenwichtig observatiekader. Maar, net zoals de aanbodplanning, richt het zich uitsluitend op ontwikkelingsdomeinen en -aspecten en niet op het leerplan. De relatie tussen beide is ook niet voor iedereen even helder.

Oudere kleuters nemen deel aan externe testen, die ook specifieke rekenvoorwaarden meten. De betrokken leerkrachten relateren de resultaten aan hun eigen bevindingen en bespreken met de ouders welke ondersteuning ze voorzien. Ze kiezen nascholingen om op een verantwoorde wijze met deze testen om te gaan.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Tijdens een overgangsgesprek bij het begin van het schooljaar geven leerkrachten informatie door over elke kleuter aan de volgende collega. Ook de notities in het kindvolgsysteem geven de leerkracht een beeld van de beginsituatie.

Elke leerkracht vult op haar beurt het kindvolgsysteem verder aan en observeert zo nodig bij sommige kinderen meer diepgaand die domeinen waar ze twijfels over heeft.

Deze bevindingen vormen de start voor extra ondersteuning en aangepaste materialen of opdrachten voor sommige kleuters. Hierbij weten ze zich gesteund door het zorgteam. De formulering van zorgvraag en remediëringsschappen blijft soms heel summier.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Een doordacht, doelgericht aanbod en de nauwgezette leerbegeleiding bieden de nodige garanties om de doelen voor dit leergebied te realiseren.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

Alle teamleden baseren zich op eenzelfde onderwijsleerpakket, waarvan de meesten alle inhouden consequent proberen af te werken. Bij de keuze van dit pakket vergeleken ze het met de verwachtingen van het leerplan.

Toch gaan ze voldoende kritisch met het onderwijsleerpakket om. De meeste teamleden hebben een goed zicht op de essentiële doelen voor hun leerjaar en op de tijd die ze nodig hebben om die te realiseren. Vanuit hun ervaring en didactische inzichten sturen ze het aanbod bij.

In hun dagplanning verwijzen leerkrachten, volgens afspraak, naar de handleiding van het onderwijsleerpakket. Sommigen noteren hier ook de beoogde leerplandoelen. In enkele gevallen is deze planning zo summier dat de bedoeling van de les moeilijk af te lezen valt.

Voor de verticale samenhang en de continuïteit in het aanbod vertrouwen leerkrachten vooral op wat het leerpakket voorstelt. Toch geven ontdekte hiaten en de resultaten van externe toetsen aanleiding om deze continuïteit dieper te onderzoeken en vast te leggen. Het team maakte ook afspraken over de gradatie bij het gebruik van referentiematen.

Sommige teamleden slagen erin om betekenisvolle contexten op een zinvolle manier te integreren in hun lessen wiskunde. Anderen stappen vrij snel over op zuiver technische rekenvaardigheden.

Leerkrachten zeggen dat ze digitale media inschakelen, onder meer bij het inoefenen van rekentaken. Tijdens de geobserveerde lessen was dit minder merkbaar. Toch vermeldt hun dagplanning, vooral bij het zelfstandig werk, een verwijzing naar ICT-eindtermen.

Verschillende leerkrachten besteden bijzondere aandacht aan 'leren leren'. Ze leren kinderen zoekstrategieën gebruiken en helpen hen bij een planmatige voorbereiding van toetsen. Tijdens leergesprekken mogen leerlingen in bepaalde klassen hun oplossingswijze verwoorden.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

De lesroosters voorzien voldoende onderwijstijd voor wiskunde. De school volgt daarbij de suggesties van de eigen koepel.

Sommige leerkrachten starten de les met een motiverende intro; anderen verwijzen naar wat de leerlingen al eerder leerden. In enkele gevallen worden kinderen onmiddellijk voor een probleem geplaatst, dat ze samen mogen oplossen. Op die manier krijgt de leerkracht een zicht op hun voorkennis en kan zij er adequaat op inspelen.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

Syntheseplaten en zoekstrategieën aan de klaswand ondersteunen het denken van de leerlingen. Een affiche visualiseert de referentiematen voor metend rekenen.

Sommige klassen hebben een digitaal bord, dat leerkrachten op een efficiënte manier inschakelen. Het gebruik ervan door leerlingen kwam niet voor tijdens de bijgewoonde lessen.

Er is geen digitale klok beschikbaar in de klassen waar het aflezen ervan een te verwerven doel is. Soms geeft de analoge klok een verkeerde tijd aan of staat ze stil. Daardoor gaan er kansen verloren om het kloklezen in een levensechte context te oefenen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

Leerkrachten hanteren de toetsen van het onderwijspakket, maar passen ze na overleg aan of vullen ze aan met eigen toetsvragen. Zo willen ze evenwicht en volledigheid garanderen. Daarnaast vormen de toetsen van het leerlingvolgsysteem een belangrijke bron van informatie over de vorderingen binnen sommige domeinen van wiskunde.

Bij de correctie van toetsen noteren leerkrachten, naast het behaalde resultaat, vaak ook stimulerende feedback. Correctiesleutels laten leerlingen toe om zelf hun resultaat te evalueren en bij te sturen.

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

Een overgangsgesprek bij het begin van het schooljaar en het leerlingendossier geven de leerkracht een eerste zicht op de beginsituatie van de kinderen.

Foutenanalyses bij toetsen en de resultaten van het leerlingvolgsysteem vervolledigen dit beeld gaandeweg. De vaststellingen vormen het uitgangspunt voor individuele ondersteuning, aangepaste opdrachtkaarten of remediëring in groep. Hiertoe schakelen leerkrachten wekelijks ook 'zelfstandig werk' in. Naast kansen tot zelfsturing, krijgen leerlingen hierbij ook individueel aangepaste opdrachten, die tegemoet komen aan wat ze nog niet beheersen. Dit moment benut de leerkracht om bijkomende hulp te bieden aan sommige kinderen.

Tijdens inoefenmomenten gebruiken leerkrachten ook het differentiatieaanbod van het onderwijsleerpakket. Sommige leerlingen krijgen verlengde instructie, terwijl anderen snel zelfstandig aan de slag kunnen. Voor knappere rekenaars zijn er meer uitdagende opdrachten. Zittenblijvers krijgen aangepaste taken.

Leerkrachten onderstrepen dat ze altijd bij de zorgcoördinator terecht kunnen voor advies of voor remediëring- en uitbreidingsmaterialen.

Kwaliteitszorg Leerlingen van de vierde en de zesde klas nemen deel aan schoolexterne toetsen. De resultaten ervan worden na analyse besproken met het hele team. Daardoor hebben de meeste teamleden een goed zicht op leerinhouden die extra aandacht vereisen. Conclusies uit deze resultaten of vanuit het leerlingvolgsysteem waren al aanleiding voor bijsturingen op schoolniveau, bijvoorbeeld voor hoofdrekenen. Op klasniveau sturen sommige leerkrachten de aanpak van kommagetallen en breuken bij.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate. Het aanbod is gericht op de doelen van het leerplan en zowel op klas- als schoolniveau is er aandacht voor volledigheid en evenwicht tussen de domeinen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Zowat twee jaar geleden koos het team voor een nieuw onderwijsleerpakket, na een grondige vergelijking met de doelen van het leerplan. Sindsdien is vooral dit leerpakket de rode draad bij de planning van het aanbod, hoewel de leerplandoelen nog fungeren als controle voor een geplande tussentijdse evaluatie van de gekozen methode.

De eindtermen op zich zijn veel minder gekend als referentiekader voor wereldoriëntatie. Ook het zicht op essentiële doelen voor de eigen klas is bij verschillende leerkrachten minder helder dan voor wiskunde.

De meeste teamleden getuigen dat ze het aanbod van het leerpakket vlot kunnen afwerken en zelfs nog aanvullen met eigen thema's. Enkel gaan er al meer flexibel mee om en vervangen sommige inhouden door eigen projecten, met respect voor de vooropgestelde doelen.

In hun dagplanning verwijzen de meeste teamleden naar de doelen uit de handleiding of nemen ze over; sommigen formuleren een eigen lesdoel of kiezen voor een specifieke selectie van de voorgestelde doelen. In enkele gevallen geeft de uiterst beperkte verwijzing naar handleiding of lesonderwerp weinig aanwijzingen over een doordachte en grondige planning van het aanbod.

Op vraag van de directeur, vullen teamleden een digitale doelenplanner in om de volledigheid van het aanbod op schoolniveau op te volgen.

Voor verticale samenhang binnen het leergebied verwijst het team naar het onderwijsleerpakket. Voorlopig brengt het daar weinig verschuivingen in aan. Bij de schooleigen invulling van sommige leerinhouden of bij leeruitstappen zijn er weinig expliciete afspraken voor een continue opbouw. Het omgevingsboek dat de scholengemeenschap vroeger uitwerkte, is wat in de vergetelheid geraakt. De oudste leerlingen gaan op sneeuwklas en sinds dit jaar is er een tweedaagse boerderijklas voorzien voor het derde en vierde leerjaar.

Actualiteit komt in verschillende klassen slechts sporadisch aan bod. Vaak gaat het om losstaande nieuwsfeiten, die niet echt bijdragen tot de verrijking van een thema of tot het stofferen van tijd- en ruimteaders.

Het team schenkt bijzondere aandacht aan verkeerseducatie. Geregeld neemt de school initiatieven om kinderen hierbij de nodige vaardigheden en houdingen te laten verwerven. Er zijn ook acties rond milieu- en gezondheidseducatie. De vernieuwde doelen voor het domein techniek zijn al bestudeerd in het team. Materialen, activiteiten, uitstappen en organisatievormen wijzen erop dat dit domein ook aan bod komt.

Leerkrachten gebruiken de mogelijkheden van ICT in wereldoriëntatie vooral bij het opzoeken van informatie. Enkel vermelden het gebruik van webquests en digitale oefentoetsen. Ze hanteren de studiewijzers uit het leerpakket om met de leerlingen aspecten van leren leren te oefenen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Verschillende leerkrachten voorzien slechts nipt het minimum aan lestijden dat de eigen koepel voor dit leergebied voorstelt. Ze wijzen erop dat wereldoriëntatie ook in het zelfstandig werk geïntegreerd is.

Sommige leerkrachten doen inspanningen om wat kinderen leren, te linken aan hun leefwereld of aan de (ruimere) schoolomgeving.

De geobserveerde lessen tonen soms weinig kenmerken van een krachtige leeromgeving. Soms missen ze uitdagingen, die leerlingen stimuleren om hun wereld op een actieve manier te onderzoeken, om te experimenteren en mogelijke verklaringen te formuleren. Vaak overweegt het invullen van het werkboek op actief, zelfontdekkend leren.

Verschillende leerkrachten organiseren wel momenten waarop leerlingen mogen samenwerken. Ze introduceren daarbij principes van coöperatief leren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

In de meeste klassen zijn de tijdschaders van het onderwijsleerpakket beschikbaar. Enkele zijn op dit moment nog niet ingevuld met herkenningpunten. Meestal ontbreekt een invulling vanuit hun eigen leefwereld, de specifieke schoolcontext of vanuit de actualiteit. Ook sommige noodzakelijke ruimtechaders ontbreken. Het digibord zorgt voor treffende illustraties, die snel beschikbaar zijn. Leerkrachten gebruiken het ook om bordboeken te projecteren. De sterk uitgebouwde en goed geordende mediatheek bevat ook informatieve werken, die kansen kunnen bieden om leerlingen informatie te laten opzoeken.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Voor de evaluatie van dit leergebied rekent het team op de toetsen van het onderwijsleerpakket. Dit stimuleert leerkrachten om naast feitenkennis ook vaardigheden te evalueren. Toch lijkt bij de voorbereiding en uitvoering van vele toetsen het 'kennen' nog te primeren op het 'kunnen'.

Anderzijds leggen de oudste leerlingen ook 'het grote fietsexamen' af, in samenwerking met een externe organisatie. De kinderen van de vierde klas nemen deel aan een schoolexterne toets voor wereldoriëntatie. De analyse en bespreking van de vragen en de resultaten zorgt voor een verbreding van de visie op evaluatie.

Observaties, beoordelingen bij groepswork en zelfevaluatie door de leerlingen worden minder als mogelijke evaluatievormen vermeld.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vrijwel alle leerkrachten zorgen voor een veilig klimaat en hebben oog voor het welbevinden van kinderen, als basisvoorwaarde voor ontwikkeling. Ze stimuleren respect en wederzijds begrip.

In overleg zorgen ze voor aansluiting met de vorige (kleuter-)klas, om de drempel bij de overstap zo klein mogelijk te houden.

Differentiëren naar interesse, werkvormen of doelen is nog minder gebruikelijk bij de aanpak van dit leergebied.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school bewaakt de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Naast eigen vaststellingen, maakt ze daarbij gebruik van de analyses van externe deskundigen. Vastgestelde tekorten worden verholpen of zijn opgenomen in de planning. De opmerkingen in het brandweerverslag en in het keuringsverslag van de elektrische installatie zijn nog niet allemaal weggewerkt. Tijdens de doorlichting werden enkele tekorten bijgestuurd. De school beschikt niet permanent over een gebrevetteerde hulpverlener en moet daar de nodige stappen voor ondernemen. Er is een AGION-dossier in aanbesteding om de ramen te vernieuwen en de zolderisolatie in het oude gebouw aan te passen. De instelling kan bij die gelegenheid ook best de stabiliteit van dat gebouw laten nagaan, vooral voor wat de vloer op de eerste verdieping betreft.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De onderwijsinspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om de opgesomde aandachtspunten verder op te volgen en de risico's te beheersen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	neen
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid ‘De lat hoog voor iedereen’ is de kerngedachte in de zorgvisie van deze school. Daarbij heeft het team de taak ervoor te zorgen dat elk kind, zowel het minder begaafde als het meer begaafde, zich in optimale omstandigheden kan ontwikkelen.

De school omschrijft alle zorginitiatieven in een zorgplan. Het is de keuze van de school om werk te maken van een gelijke onderwijskansenbeleid, een taalbeleid en zorgbeleid. Vorig schooljaar concretiseerde het team haar GOK-beleid. Dit jaar is het taalbeleid een prioriteit. Het zorgbeleid krijgt voortdurend aandacht en wordt bijgestuurd. Recent paste het team haar visie op ‘zittenblijven’ aan.

Het team kent de verschillende fasen van het zorgcontinuüm (wel nog in de vroegere benamingen) en handelt ernaar.

De school stelt duidelijke doelen voorop en koppelt er acties aan op korte, middellange en lange termijn.

Ondersteuning De zorgcoördinator creëert op een professionele wijze een duidelijke zorgstructuur. Ze doet dat in samenspraak met de directeur. De zorgcoördinator werkt vooral op school-, leerkracht-, maar ook op leerlingenniveau. Naargelang de noden van de klasgroep biedt ze klasinterne of -externe hulp en reikt ze extra materialen en didactische suggesties aan.

Zowel in de kleuter- als lagere afdeling bieden zorgleerkrachten ondersteuning op klas- en leerlingenniveau. Daar kunnen de afspraken in een aantal gevallen nog geoptimaliseerd worden. De tussenkomsten zijn ook soms te momentaan.

De klasleerkrachten weten dat zij de spilfiguren zijn in de zorgwerking. Zij trachten een krachtige leeromgeving uit te bouwen, waarin kinderen de beste ontwikkelingskansen krijgen. Hiervoor is het nodig dat ze een goed beeld hebben van de beginsituatie van de kinderen. Overgangsgesprekken en het kindvolgsysteem dragen daartoe bij. Voor de opbouw van het kleutervolgsysteem is een koepel eigen instrument richtinggevend. Het vormt nog een uitdaging voor de kleuterleidsters om relevante leeftijdsgebonden leerplandoelen te selecteren met het oog op een doelgerichtere observatie en evaluatie. Het leerlingvolgsysteem (LVS) in de lagere afdeling bevat onder meer de resultaten van de LVS-testen voor spelling, technisch lezen en wiskunde. Daarnaast is er een onderzoek voor begrijpend lezen en een taalscreening. Om de vorderingen van de kinderen verder in kaart te brengen, beroepen de teamleden zich op hun observaties, op eigen, leerpakketgebonden- en genormeerde toetsen en op het kleuter- en leerlingwerk.

De teamleden hanteren verschillende differentiatievormen om hun aanbod af te stemmen op de noden van de kinderen. De kleuters krijgen kansen om op eigen tempo en niveau te vorderen. In de lagere afdeling gebruiken de onderwijzers de differentiatievormen aangereikt door de leerpakketten en bieden ze extra oefeningen en ondersteuning aan. Het team hanteert eveneens stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen voor kinderen die dit nodig hebben. Voor een aantal leerlingen past de school curriculumdifferentiatie toe of

krijgen sommigen een aangepast leertraject. Voor kinderen die sneller vorderen zijn er meer uitdagende opdrachten en taken voorzien.

Tijdens de klasbesprekingen en het multidisciplinair overleg bespreken de teamleden de leerlingen met de zorgcoördinator en de medewerkers van het Centrum voor leerlingbegeleiding. Deze besprekingen worden goed voorbereid en leiden tot verdere stappen.

Het hoort tot de schoolcultuur om ouders snel en goed te informeren.

De gegevens van de leerlingen worden verzameld in het zorgdossier. Alle relevante vaststellingen, tussenkomsten, verslagen en afspraken zijn erin opgenomen. Een beknopt overzicht van het handelingsplan met een antwoord op de wie-wat-wanneervragen kan voor de betrokken leerkrachten en hulpverleners voor meer duidelijkheid zorgen.

De school werkt samen met tal van externe diensten waardoor de ontwikkeling van kinderen, zowel binnen de schoolmuren als erbuiten, rijke kansen krijgt.

Doeltreffendheid Het team brengt de evolutie van de vorderingen systematisch in kaart. Na analyse en interpretatie, bespreken ze die. De directeur en zorgcoördinator evalueren de ondernomen acties om na te gaan of er bijstellingen nodig zijn en communiceren dat met het team.

Door de recente verandering van de visie op zittenblijven is het nog te vroeg om op schoolniveau na te gaan of de vernieuwingen doeltreffend zijn en voor de nodige effecten zorgen.

Ontwikkeling De verdere uitbouw en de permanente ontwikkeling van de leerbegeleiding draagt de school hoog in het vaandel. De zorgcoördinator gaat voortdurend op zoek naar nieuwe middelen en inzichten om de ontwikkelingskansen van kinderen te optimaliseren. Ze bouwde expertise op en volgt nog nascholingen om zich in haar opdracht verder te verdiepen. Elke personeelsvergadering staat de GOK- en zorgwerking op de agenda om de teamleden op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen.

Het overlegplatform voor zorgcoördinatoren op niveau van de scholengemeenschap kreeg vroeger een sterkere invulling. Nu gaan er kansen verloren om gezamenlijk aandachtspunten uit te diepen of om samen deskundigheid te delen en te verhogen.

4.2 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid Bij de vernieuwing van het rapport reflecteerde het team over de visie op rapportering en de middelen om die te realiseren. De inbreng van een externe deskundige zorgde voor een verruiming, waarbij teamleden ook nadachten over hun aanpak van evaluatie in het algemeen.

Het team koos voor een 'zachte evaluatie', onder meer bij muzische vorming, lichamelijke opvoeding, een aantal vaardigheden van Nederlands en sociale vaardigheden. Daarbij geven een 'gezichtje' en een omschrijving van observaties de appreciatie weer. Voor meer cognitieve leergebieden behoudt het team een cijferquotering. Een selectie attitudes krijgt een letterscore (of ook een 'gezichtje' bij jonge kinderen).

Een tekst in het schoolwerkplan legt de principes vast. Deze komen regelmatig ter sprake tijdens overlegmomenten, wat de duidelijkheid en de gelijkgerichtheid bevordert. In het leerlingenrapport zit een begeleidende tekst, die deze visie en de manier van rapporteren aan de ouders verduidelijkt.

Er blijft bij teamleden nog wat onduidelijkheid over de vraag waarom 'spreken' een vaardigheidsscore krijgt, terwijl ze voor 'luisteren' een cijfer geven. Er is ook nog geen sluitend systeem dat ervoor zorgt dat alle domeinen van muzische vorming bij elke leerling een beoordeling krijgen.

Over het gebruik van een totaalprocent heeft het team wel al gediscussieerd. Maar uiteindelijk won het streven naar 'correcte cijfers' het van meer ontwikkelingsgerichte feedback. Teamleden vermelden wel dat ze tijdens oudercontacten de beperktheid van dit totaalprocent duiden.

Voor het bepalen van het gewenste minimum maakte het team afspraken over de klassen heen. Over de functie en de haalbaarheid van dit 'minimum' voor sommige leerlingen leven nog wat vragen.

Ondersteuning De school neemt heel wat maatregelen om alle teamleden bij de vernieuwde rapporteringspraktijk te betrekken en om hen te ondersteunen in dit leerproces. Een werkgroep volgt de vorderingen op en doet voorstellen tot bijsturing. Deze opteert voor een geleidelijke uitbouw zodat alle leerkrachten kunnen volgen. Tijdens nascholing en overleg komt de praktische uitvoering van de genomen opties geregeld ter sprake. Een 'beheerder' verzorgt zowel meer technische taken als het advies aan haar collega's.

In de kleuterafdeling investeren teamleden vooral voor goede mondelinge contacten met ouders. Dit gebeurt frequent tijdens ontmoetingen aan de schoolpoort en geregeld ook tijdens infomomenten en bij oudercontacten. Ouders worden sterk betrokken bij acties als zindelijkheidstraining en voorlezen of samen spelen.

Verschillende leerkrachten vertellen in een themabrief over het komende thema. De leerkracht van de oudste kleuters bespreekt met ouders een schriftelijke synthese van observaties en externe testen.

In de lagere afdeling krijgen leerlingen bij het rapport ook hun toetsenmap mee, die ouders een gedetailleerder beeld geeft van wat hun kind al kan. Leerlingen die stimulerende of compenserende maatregelen genieten tijdens toetsen, krijgen daarover op een afzonderlijk blad informatie mee. Heel wat klassen hebben een klasblog, waarop ouders aankondigingen en verslag vinden van wat op school gebeurt. Zowel tijdens de activiteiten als op het leerlingenrapport valt de zorg voor stimulerende feedback op. In werkschriften en bij toetsen gebeurt dit minder frequent.

In de lagere afdeling krijgen de leerlingen drie keer per schooljaar een rapport voor lichamelijke opvoeding. Alle bewegingsthema's van het nieuwe leerplan zijn erin opgenomen, maar ook attitudes krijgen er een plaats. Voor zwemmen geeft de leermeester voor elke leerling gerichte feedback in een verbale beoordeling. Intern verloopt het rapporteren over kinderen en activiteiten vaak mondeling of via het leerlingendossier. Bij het zorgoverleg en de lerarenvergadering maakt de zorgcoördinator het verslag.

- Doeltreffendheid** Het team reflecteert stelselmatig over de haalbaarheid en de zinvolheid van zijn rapporteringspraktijk tijdens het lerarenoverleg en in de hoger genoemde werkgroep. Dit leidt geregeld tot aanpassingen.
- Ontwikkeling** De weg die de school wil gaan bij 'de stelselmatige uitbreiding van het rapport' is nog niet echt vastgelegd in een traject over langere termijn. Verdere stappen groeien gaandeweg bij de uitvoering en de bespreking ervan. Verschillende leerkrachten engageren zich tot verdere professionalisering. Enkele teamleden willen zich verdiepen in toetsen voor kleuters. De leerkracht van de hoogste klas introduceerde een waardevolle evaluatie - en rapporteringsstrategie bij sociale vaardigheden, die leerlingen maximaal bij dit proces betreft. Ze hoopt die ook aan haar collega's te mogen verduidelijken.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur legt binnen zijn beleidsvisie vooral de klemtoon op kwaliteitsvol onderwijs. Hij stelt dat dit voor hem de leidraad was in de inhoudelijke en organisatorische bijsturingen die hij in de voorbije periode probeerde te realiseren. Eenmaal de keuzes gemaakt, gaat hij vrij rechtlijnig op zijn doel af. Hij streeft naar 'de puntjes op de i', zowel voor zijn eigen taken als bij wat hij van teamleden verwacht.

In het streven naar welbevinden bij alle betrokkenen, onderstreept hij dat het belang van het kind moet blijven primeren. Dit uitgangspunt op een strategische manier verzoenen met de micropolitiek binnen een school, is niet eenvoudig en zal wellicht een aandachtspunt blijven.

Een belangrijke troef daarbij is de samenwerking met de beleidsondersteuner / zorgcoördinator. Zij vormt de brug tussen het beleid en de uitvoering op de klasvloer. Zowel de leerkrachten als de directeur waarderen de inspanningen die zij doet om teamleden met veel empathie te beluisteren en te ondersteunen. De directeur voert geregeld klasbezoeken uit bij tijdelijke leerkrachten. In het kader van een lopende prioriteit laat hij zich ook uitnodigen tijdens lessen muzische vorming. De feedback op dit vlak laat nog even op zich wachten, maar is gepland voor een komende studiedag. Een opvolging van de dagplanning bij leerkrachten is minder gebruikelijk.

Verschillende werkgroepen nemen een stuk verantwoordelijkheid op zich voor de gang van zaken op school. Vaak gaat dit om eerder organisatorische, maar soms ook om meer pedagogisch-didactische aspecten, zoals rapportering. Er is overleg met een beleidsteam over onderwerpen als schoolorganisatie, nascholing of geplande acties. Sommige teamleden zien deze inspraakmogelijkheid graag nog intenser functioneren.

Visieontwikkeling De school investeert in visieontwikkeling vanuit nascholing en tijdens lerarenvergaderingen. Vooral op het vlak van zorgbreedte en gelijke onderwijskansen zette het team grote stappen voor een sterke gezamenlijke doelgerichtheid.

Het schoolwerkplan is een dynamisch instrument, dat visieteksten of afspraken bundelt. De school streeft ernaar om via dit kanaal de kennis en de gelijkgerichte uitvoering bij alle teamleden te stimuleren.

Besluitvorming De lerarenvergadering behandelt organisatorische, maar ook didactische onderwerpen. Het zorg- en GOK-beleid vormt een vast onderdeel van de agenda. Hoewel het aantal teamleden beperkt is, verloopt de formele communicatie vaak schriftelijk via e-mailberichten, maandkalenders ... Een vlotte, ongedwongen informatiedoorstroming is niet altijd evident. Het kleuterteam echter, overlegt wekelijks over de middag. Het gaat hierbij vaak om organisatorische afspraken, zoals de invulling van thema's, vieringen ... Toch stimuleert dit overleg ook het informeel leren van elkaar. Sommige teamleden van de lagere school geven aan dat ook zij daar baat zouden bij hebben.

De directeur overlegt frequent met de beleidsondersteuner en geregeld ook met de ict-coördinator, die ook preventieadviseur is.

Het overleg met het vervolgonderwijs krijgt aanzetten op het niveau van de scholengemeenschap.

Kwaliteitszorg De directeur hanteert een aantal outputindicatoren in tabelvorm om de schoolkwaliteit in kaart te brengen. Sommige daarvan geven meer aanleiding tot het formuleren van werkbare conclusies dan andere.

Een grondige analyse en bespreking van de resultaten uit schooloverstijgende toetsen leidde wel al tot waardevolle bijstellingen van de aanpak op school- en klasniveau. De teamleden zijn vrij goed op de hoogte van de werkpunten, die ze op die manier op het spoor kwamen. Ze kunnen ook aangeven hoe ze die willen aanpakken.

Ook enquêtes bij ouders vormen een bruikbaar uitgangspunt voor kwaliteitsverhoging. Een recente bevraging over het welbevinden bij leerlingen in de bovenbouw, gaf de school stof tot nadenken. Of en hoe dit moet leiden tot nieuwe acties is nog niet echt uitgeklaard. Een enquête bij leerkrachten toonde een beperkt aantal aandachtspunten, waarvan enkele op dit moment nog in een impasse zitten.

Het overleg met leerkrachten van secundair onderwijs bij het begin van het schooljaar is een ontmoetingsmoment waarop leerkrachten zorgen voor een goede doorstroming. Informeel krijgt de school zo ook zicht op de geleverde kwaliteit. Toch verloopt de informatiedoorstroming nog veeleer van basis- naar secundair onderwijs dan omgekeerd.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat normaal vordert, leerachterstand oploopt of een leervoorsprong heeft. Ze brengt de gegevens systematisch in kaart. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties sterk vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De acties die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Elke kleutergroep beschikt over waardevolle ontwikkelingsmaterialen voor wiskundige initiatie.
- De leerkrachten van de kleuterafdeling zorgen voor een rijk en doelgericht aanbod in de bouwhoek.
- Het schoolteam besteedt bijzondere aandacht aan verkeerseducatie.
- De leerkrachten van de lagere afdeling hebben een duidelijk zicht op de essentiële wiskundedoelen voor hun leeftijdsgroep. Ze hanteren deze als referentiekader bij het gebruik van het onderwijsleerpakket.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam zorgt voor een degelijke leerbegeleiding waarbij kinderen gepaste ontwikkelingskansen krijgen.
- Het team stemt de rapporteringspraktijk af op zijn didactische visie en neemt initiatieven om die gelijkgericht bij te sturen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De samenwerking tussen de directeur en de beleidsondersteuner is een meerwaarde voor het schoolbeleid.
- De directeur startte klasbezoeken om een lopende prioriteit op te volgen.
- In de kleuterafdeling creëert het team gestructureerde overlegkansen.
- Het schoolteam hanteert externe toetsen om de onderwijskwaliteit op te volgen en bij te sturen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen afspraken maken over de geleidelijke opbouw van rekenbegrippen en streefwoordschat binnen de thema's.
- Bij wereldoriëntatie in de lagere afdeling kan het actief en onderzoekend leren meer kansen krijgen.
- Het team van de lagere afdeling kan afspraken maken om de lessen wereldoriëntatie te verrijken vanuit de actualiteit en de (ruimere) schoolomgeving.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De klas- en de zorgleerkrachten kunnen hun samenwerking nog optimaliseren.
- De gegevens in het handelingsplan kunnen overzichtelijker en meer toegankelijk zijn voor de betrokken leerkracht en de hulpverleners.
- Bij de rapportering kan het team sommige onduidelijkheden verder uitklaren, onder meer voor de observatie van vaardigheden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het team kan een vlotte en transparante informatiedoorstroming nog optimaliseren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten van de kleuterafdeling moeten het leerplan gebruiken om de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na te streven.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - * voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **18-09-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **lager onderwijs**.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johan KETS de inspecteur-verslaggever	Frank NAUWELAERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	